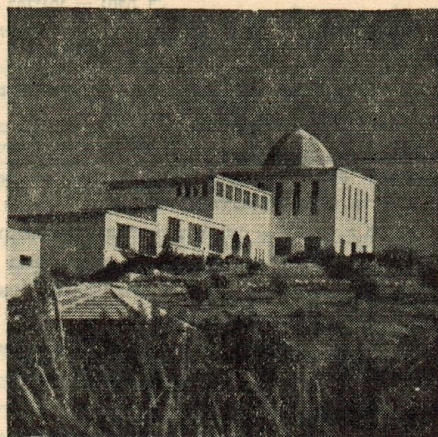

עוד שלוש שנים

בישיבת בני עקובא כפר הרואה

קיץ תש"ה - חורף תשכ"א

תל-אביב, תשכ"א

מִיָּשָׁב שֶׁנִּשְׁחַדְּתָהּ חֲזָק

בִּיה
הַאֲזַנְתָּהּ חֲסֵם אֲשֶׁרֶף חֲסֵם חֲסֵם
אִישׁוֹתָהּ קָדוֹחַ * * * חֲרִישָׁתָהּ חֲרִף

כבשנים הקודמות ממשיכה הישיבה על ראש הגבעה ברקמת חייה — חיים אשר תוכם רצוף מאמץ כנה להעלאת רמתו הדתית והתורנית של כל תלמיד; תשומת לב אישית לפיתוח האופי, לתיקון המדות ושיפור המעשים; הכוונה להרחבת האופקים על ידי הסברת התופעות השוטפות בחיי היחיד והצבור, והבהרת הראייה לאן פני כל אחד מועדות כבן לעמו — עם ד' — וכאזרח למדינתו — נחלת ד'.

השורות הבאות מספרות בעיקר על ההתפתחות המעשית, ובשעה ששלש שנים נסקרות בסקירה אחת, ושלשה מחזורים „עוברים כבני מרון“ על לבטיהם והישיגיהם, הלב מתמלא רחשי הודיה לד' על שזכינו להוסיף נדבכים בבנין הדור, על שזכינו להוסיף ולסלול כבדת-דרך שהופכת להיות דרך-רבים.

אכן לא הועלו כאן הקשיים החנוכיים — לחם חוקם של „הבונים בחומה והנושאים בסבל“ בלמוד ובהדרכה, ולא הוסבר עד מה רבה המלאכה אשר הושקעה ב„עבודה הקשה שבמקדש“ — חינוכם של בני-יתורה ישראלים שלמים בגופם ויציבים ברוחם. ועוד חזון למועד.

אנו תפלה: יהי נועם ד' עלינו, תהא סייעתא דשמיא מלוה תמיד את מפעלנו לקרב לבו של הנוער ללימוד תורת-ד' ולקיום מצות-ד', לכל מדה נכונה ולכל משימה חלוצית בכל עידן ועידן.

אִישׁוֹתָהּ חֲרִישָׁתָהּ

ישיבת בני עקיבא, כפר הרואה

קיץ תשי"ח נפתח במאורע שהישיבה ציפתה לו הרבה זמן, והוא: השתלבותם של ילדי הקבוץ הדתי — בני-קה"ת כפי שנקראו בישיבה — במערכת החינוך התורנית-הישיבתי. תלמידי כתות ט' ר"י מיבנה, טירת-צבי, שדה-אליהו, עין-הנצי"ב ולביא, הגיעו לישיבה לתקופת-הקיץ, ואתם מדריך — הח' אהרן קולומבוס תלמיד ישיבת כרם ביבנה. הללו נקלטו יפה מאד וכבר בימים הראשונים התאקלמו באוירה של הישיבה. בני-הישיבה הותיקים עשו הרבה לביטול המחיצות וקירוב הלבבות. והדבר מצא את ביטויו גם בהספק הלמודים וגם בקליטת הוי הישיבה. ביזמת שבט „חלוצים“ הופיעה בערב שבועות חוברת בהכפלה — „הד הגבעה“ — ובה תאור יום העצמאות בישיבה וכינוס הישיבות בירביום בכרם ביבנה, וכן תאור העל"ג בל"ג בעומר למירון.

בער"ח סיון נערכה מסיבת כבוד למר חיים משה שפירא אחרי החלימו מההתנקשות בחייו באולם הכנסת, וכן קבלת פנים לרבנים ולאורחים מחו"ל. בין המשתתפים הי' הרב הגאון רא"ד בוראק ז"ל מראשי ישיבת ר' יצחק אלהן (בני-יורק) — נפטר בתש"ד — ויבל"ח הרב פרופ' ש. ק. מירסקי שליט"א.

למרות המצב הכלכלי, נתגיסה הנהלת הישיבה לשפור הבית המרכזי — בית סובלביץ — וקירותיו כוסו בטיח-פרחים מבחוץ ודיקט דקורטיבי מבפנים (בתדר האוכל).

בסיום עונת הלמודים נערכה מסיבת-סיום נאה למחזור שבט „יבנה“ — 25 חברים — אשר חלק ניכר ממנו יצא להוראה בישובי-ספר, ובזה תרמה הישיבה תרומה חשובה לפתרון מצוקת חוסר-המורים.

בו בקיץ ביקר בישיבה פרופ' יוסף בנטואיץ מרצה לחינוך באוניברסיטה בירושלים, בראש קבוצת סטודנטים. רשמיו נתפרסמו אחר-כך ב„הצופה“ (ט' אלול תשי"ח): „כאן לפנינו מוסד שהמטרה המרכזית שלו היא חינוכית. בבתים טיכונניים אחרים, שמים לב לחינוך-האדם רק דרך-אגב, וכאן ניכר כי התלמידים באו למוסד לא רק ללמוד אלא גם לקבל חינוך. אין הרבה מוסדות שמצטיינים בכך. — לפני שביקרנו בישיבה, היינו במוסד חינוכי בקיבוץ, וכאשר הגענו לישיבה ראינו את ההבדל הגדול כאשר שמים את הדגש על חינוך הפרט.“

במאמר שנתפרסם ב„בשדה חמ"ד“ מעטו של מר חיים צוריה, בוגר הישיבה, נאמר: „הישיבה הצליחה לשלב שני יסודות המשלימים זה את זה — סגנון הלמוד

הליטאי, לימוד איתן ומבוסס של דף גמרא ותוספות, והאווירה החסידית של שמחה ושירה וכו'. ולשני אלה ישנה השפעה מכרעת על דמותו של ה"צבר", אשר ברוב המקרים הוא בא מסביבה אשר בה נעדרו אלמנטים אלה. — עתה אפשר כבר לומר כי הכנסת תכנית הלימודים הכלליים, לא פגמה כלל באוירתה המיוחדת של הישיבה, אלא הוסיפה תרומתה לפיתוח אישיות מאוונת ושלמה בנפשה. כדאי להזכיר כאן את דבריו של הגאון בעל "חזון איש" ז"ל על תלמידי הישיבה: הם לא נופלים משלנו, ואולי גם יותר טובים משלנו, כי הם יותר מאוונים מבחינה נפשית".

הכותב מתעכב גם על קליטת התלמידים מבני עדות המזרח: "חששות רבים קדמו לקליטה זו. כיצד יוכלו התלמידים החדשים להשתלב בסגנון ובאורח החיים שהי' מיועד מלכתחילה לתלמידים בני הישוב הותיק, הצברים? — המציאות הוכיחה כי החששות לא היו מוצדקים. תלמידי הישיבה הותיקים אשר חונכו למדות טובות, ליחס חברתי חיובי כלפי הזולת, קלטו בשורותיהם בהבנה ואהבה את בני העליות החדשות ועזרו להם להתגבר על הקשיים הלמודיים והחברתיים".

לשנת הלימודים תשי"ט — שנת השיטה — נכנסה הישיבה עם צבור של 198 תלמידים, ועם כח-הוראה חדש אשר נוסף לישיבה — הרב גרשון שוימר, מוסמך בית מדרש לתורה בשיקגו.

המתיבתא של שבט "יבנה" שהתאכסנה בישיבה בחדשי-החורף הראשונים הגיעה להישגים נאים בלמודי, ובצאתה לקחה אתה רכוש רוחני כ"צידה לדרך" לימי הנחל ולאחריו.

במסיבה שנערכה בישיבה למשלחת "הסת' הרבנים באמריקה" שבקרה בארץ, הכריז נשיא הסה"ר הרב מנחם רקמן שליט"א מפאר-רקובי, כי בהסתדרותו קיימת הבנה מרובה לדרך של ישיבות ב"ע ולשליחותן בישוב החדש. הוא חילק פרסים למצטיינים מתרומת שני נכבדים מקהילתו: ה' קניגר וה' וישבאו. בכ"ב בשבט נתקיימה פגישת מחזור שבט "מתנחלים" — היתה זו חגי נעימה לראות רוב הצבור ממשיך בדרך שהתוותה לפני הישיבה.

בכ"ו בשבט נתנך ארון-קודש חדש בבית הלפרן, תרומת ה' יהודה קום ורעייתו לעינינו בנם בניציון ז"ל חבר גרעין "אמונים". ארון-הקודש הוא בעל סגנון מקורי בצורתו ובציוריו — מעשה ידיו של האדריכל-האמן מר בן-אורי. בו בחורף נגמר בנינו של בית רוזנסון (שיקגו), בית מגורים נאה שפתר במדומה את מצוקת הדיור והצפיפות.

בקיץ תשי"ט למדו בישיבה מס' ביצה. בכינוס התורני המסורתי בחג השבועות השתתפו כמאה תלמידים גומרי כתות ה'. הכינוס נועד בעיקר לאלו שנרשמו לישיבה. שכן היתה זו שנה שבה נסתיימה ההרשמה כבר בתחילת חודש

אייר. נתקבלו 78 תלמידים חדשים לכתה ט' של שנה"ל תש"ך ועוד 15 לכתות הגבוהות יותר.

בו בקיץ נבנה "אולם ישיבת פלטבוש", אולם נאה המשמש כמקום הכנת שעורים. האמצעים הומצאו ע"י ה' יואל ברוורמן, מנהל ישיבת פלטבוש בברוקלין, ניו-יורק.

בשלהי אייר נתקבל משרד החינוך האישור של התיכון כתיכונים (לאחר שהתחיל כתיכונ-ערב). התוצאות הטובות של הבחינות הן שהקנו לתיכון את מעמדו, ומעתה הושה בזכויותי לכלל בתי-הספר התיכוניים בצינוי-מגן וכו'. עובדא זאת איפשרה לגשת לבחינה במתמטיקה כבר בשביעית והדבר הביא תועלת מרובה ללמודי הקודש בשמינית.

באמצע הקיץ בקרה בישיבה קבוצת-תיירים מארה"ב, חברי הארגון החרדי "ישראל הצעיר", ובראשם הרב אפרים שטורם המנהל הכללי של הארגון; כמו-כן ביקר הרב טייטלבוים יו"ר מורי ישיבת-פלטבוש בברוקלין.

בי"ט תמוז נפטר מרן הרב הראשי הגריא"ה הרצוג ז"ל, ועם מלאת השלשים החליט מרכז יב"ע להקים לזכרו בכפר הרואה "אכסניא של תורה" (על יד החורשה שבמעלה גבעת הישיבה). האכסניא תשמש מקום-למוד ושיכון לכל קבוצות התלמידים העונתיים הבאים ללמוד לישיבה: המתבתא של גרעיני הנחל, ילדי הקבוץ הדתי — בני קה"ת — הניכי מוסדות עלית הנוער וסמינריונים של נוער מחו"ל הבאים בירחי הקיץ. לפי התכנית צריכה האכסניא להכיל: אולם-הרצאות, ספרי-תורנית, חדרי-למוד לקבוצות וחדרי-עיון לעבודה עצמית, וכן כמה ביתני-מגורים. האכסניא צריכה להוות מקום רכוש נפשי מעולה לכל הרוצים להתחד במשך תקופה מסוימת באהלה של תורה.

מסבת הסיום למחזור "נחלים" — אחד המחזורים המבורכים של הישיבה — נערכה ברובעם והי' לה הד רחב. ההורים והמחנכים שהשתתפו במסיבת הסיום של גומרי מחזור תשי"ט, זכו לחוויה גדולה ועמוקה, לשעה של קורת רוח במדה נדירה" — כותב מר אלכסנדר מלכיאל, מנהל בי"ס מוריה בת"א במאמרו "חוויה גדולה בראש הגבעה" ב"הצופה" (י' אלול תש"ט).

"קנינו בישיבה אורח חיים נכון ודרך מחשבה נכונה — אמר במסכת בוגר המחזור חיים פריזר, עתה מורה בשדרות — רכוש יקר זה בא לנו מן השעורים והסדרים, מן השיחות הכלליות והאישיות, מן ההוי הקוסם של השבתות בישיבה ומן האווירה המיוחדת של החגים, ר"ה ויה"כ, פורים ושבועות".

עם תחילת שנת הלימודים תש"ך הגיע מספר תלמידי הישיבה ל-203. כח-הוראה מעולה נצטרף לישיבה: הרב יששכר מאיר שהי' ראשי-ישיבת "עץ חיים" בטאנגיר. הוא קיבל לידיו את תלמידי השביעית — שבט חלוצים —

ובהתמסרותו המרובה העלה בהרבה את רמת למודיהם, אף טיפל בנאמנות בהדרכתם הרוחנית.

שוב הופיעה ה"מתבתא" אשר קנתה לה זכות-אזרח בישיבה. יש לציין כי הללו, חברי שבט "נחלים", הצטיינו בלמוד אינטנסיבי וחיים חברתיים נאים. ב' חשוון מלאו 20 שנה להקמת הישיבה. השעה לא היתה כשרה לכינוסים, ורק המחזור הראשון התכנס בירושלים לציון המאורע. הנהלת הישיבה שלחה חזור לבוגרים ושאלון קצר מתוך גמגמה לרכז את שמות כל תלמידי הישיבה ותמונותיהם בכדי לסדר אלבום-בוגרים מלא. בטבת התחילו לבנות בית-רמ"ם, בית דרמשפחתי (שלושה חדרים בכל דירה) לשיכון הרמ"ם. הבית נבנה לפי תכנית מיוחדת אשר הומונה אצל האדריכל רפאל יאיר.

בשלהי החורף פנתה הנהלת הישיבה בחזר מיוחד אל מאות בוגריה שיחלצו לעזרת הישיבה בתרומה שנתית קבועה, ויש לציין בסיפוק שרבים היו הנענים בעין יפה, והמפעל מתבסס והולך.

בראשית קיץ תש"ך שוב הופיעו בני-קה"ת בישיבה, ואתם מודירי-מורה, הח' זלמן מלמד מבוגרי הישיבה, תלמיד ישיבת מרכז הרב בירושלים, אף קבוצה זאת הצליחה מאד. קשה להבין מדוע עדיין מתנהל ויכוח בקיבוץ הדתי על מקומה של הישיבה בחינוך בניהם. לאחר התוצאות הטובות שהושגו בלמודיהם בישיבה, גם הפעם נערך הכינוס התורני רק לתלמידים שנרשמו לישיבה, ואכן נתפרסמה ב"זרעים" קובלנא על שנשללה מחברי סניפי ב"ע החוי' העמוקה של ליל-שבועות בישיבה, ויש לתקן את המעוות בבאות.

בקיץ זה נערכו כמה שבתות מחזורי-בוגרים (הטירה, נחלים), והללו תרמו הרבה להידוק הקשרים בין הישיבה לבוגרי' באשר הם שם.

במענק משרד-הפנים נסלל כביש המוביל מכפר הרואה עד גבעת הישיבה, וכן נרכשה אדמה מחברת "מקורות" (מפעל המוביל הארצי) ופני הגבעה המסולעת כוסו באדמה תחוחה, ועל גבה נמתחו שבילים נאים המחברים את הבניינים. בתכנית — דשא ושחיניו, פרחים ועצים וכו'.

עם מלאת 25 שנה לפטירתו של מאורע-ינונו וסולל נתיבותינו מרן הגרא"ה קוק זצ"ל, נערך כינוס רב-רושם של כל ישיבות ב"ע בישיבה בט"ז אלול — יום הולדתו. ה' זה מחזה מרהיב עין כשבזה אחר זה הופיעו אוטובוסים מלאים של בני ישיבה צעירים, שחולקו מיד לשלש קבוצות: הצעירים — בני החמישית — מלאו את "בית הפרך", הששית — כונסו לביהמ"ד המרכזי של הישיבה (בית סובלביץ), והבוגרים — בני השביעיות והשמיניות — רוכזו בישיבה החקלאית. כל קבוצה שמעה שתי הרצאות על משנתו של הרב. אחרי ארוחת-הערב נתכנסו

כל באי העצרת על הדשא של הישיבה החקלאית, שבו הותקן רמקול ותאורה מתאימה, ושוב שמעו דברי-הערכה על אישיותו של הרב זצ"ל מפי רבנים ורמ"ם ובתפלת ערבית כללית נסתיימה העצרת המפוארת.

ב"מעריב" גליון ערב ר"ה תשכ"א, פרסמה העתונאית תקוה וויינשטוק ברשימתה, "סיור אל עולם לא נודע" את דבריהם הבהירים והנמרצים של בוגרינו הח"ח צפני' דרורי ודני שילסקי (הממשיכים למודיהם בישיבת מרכז הרב) על דרכם ועל מקומן של הישיבות בחינוך הדור. כמרכן פרסם העתונאי יעקב אשמן ב"הארץ" שורת מאמרים חיובית על הישיבות בארץ ובתוכם דברי-הערכה מיוחדים על ישיבות ב"ע שנכתבה על יסוד ביקור בכפר הרואה (ראה גליונות י"ה וכ"א טבת, תשכ"א).

בחורף תשכ"א — בו הגיע מספר התלמידים ל-243 — נלמדה בישיבה מס' גיטין. כח הרואה חדש נוסף לישיבה — הרב יעקב גלוסקינא, מכולל-האנרכים של ישיבת פוניבז', הוא קיבל לידו את השביעית — שבט "נטעים" — ורבה הברכה אשר באה בעמלו ובמסירותו. כמו כן התחיל להורות בישיבה אחד מבוגריה, ר' חיים טובולסקי, אשר אחרי כפר הרואה המשיך בלמודיו בכנסת חזקיהו, אף שימש זמנית כר"מ בשדה יעקב.

חלופי גברא חלו בניהול התיכון, מר שמואל אורבך — אשר לזכותו יש לזקוף התפתחותו והתבססותו של התיכון בריכוז צוות-מורים מעולה — נחלץ לעזרת בתי-הספר בנגב ויצא לעבודת פיקוח והדרכה באזור באר-שבע. במקומו נכנס לניהול התיכון הרב אברהם סילברט, אשר עם זה הוא ממשיך לשמש כר"מ בישיבה.

המתבתא של שבט "מרחבים" אשר זכתה הפעם למרכז משלה, הח' יוחנן שפר — בוגר הישיבה וחבר קבוצת עין צורים — היתה המעולה ביותר מכל אלו שקדמו לה, והוכח שבארגון פנימי יעיל אפשר להשיג הרבה יותר מן המקובל. בעיצומו של החורף נגמר בנינו של בית הרמ"ם וכמו כן נבנה צריף-חדר-אוכל עבור כתות י"א-י"ב, ואולם-הישיבה המרכזי זכה לצפוי של שיש על קירותיו.

ביזמת האגף הדתי של משרד החנוך נפתח על יד הישיבה קורס למורים תורניים, בו לומדים בוגרי הישיבות התיכוניות המכשירים את עצמם להוראה בבתי-הס. הקורס משמש גרעין לסמינר מיוחד למורים תורניים אשר מקומו הסופי טרם נקבע. הנהלת הישיבה אינה רואה אפשרות לקביעתו של הסמינר בכפר הרואה, כיון שבדרך הטבע עתידה אז הישיבה ליהפך כמכינה לסמינר, ואילו היא סבורה שלשישיבה נועדה מטרה אחרת.

החזרה עם אמצין יום ראשון
09324 : החזרה עם אמצין
החזרה עם אמצין יום ראשון

בימי הקונגרס הציוני הכ"ה בקרו בישיבה אורחים נכבדים מחו"ל — ובראשם הרב יששכר לוין שליט"א מטרנסון — שהבטיחו עזרתם ותמיכתם. כמו כן ביקר מנהיג "ישראל הצעיר" בארה"ב, ה' בונים. ארבעה נרצחו בפיגועי הטרור בירושלים. קבוצת חניכים מהמוסד החינוכי של "השומר הצעיר", "הרי אפרים", התארחת בישיבה חמשה ימים. חברי הישיבה השפיעו עליהם רוב־טובה ולמדו אתם מקצת גמ' ומשנה, חומש ורש"י דינים וכו'.

במכתב התודה שהגיע מהם הם כותבים: „שבוע זה לימד אותנו הרבה דברים שלא ידענו ולא הבינונו. הרבה דעות על חייכם שלא הכרנו שינינו בשבוע היכרות זה, ואנו מאושרים על הזכות שניתנה לנו להכיר אתכם ואת אמת־חייכם. נודה לכם במיוחד על הכנסת־האורחים הנפלאה שלכם, אשר בזכותה הרגשנו כה טוב אצלכם“.

בי"ט בשבט התחיל בנינו של ביתן־מגורים חדש אשר יכיל 10 חדרים ומועדון. ביזמת הישיבה עלתה השנה גם ישיבת רעננה למירון ב'ז אדר. וגדולה היתה החוץ של יום־רעיא־מהימנא באהלו של רבי שמעון בר יוחאי.

השנה השתחררה סו"ס הישיבה מטפילי־פורים (המחתרות והשוק וכו'). וליל פורים ויומו נהוגו כהלכה בדרשות ה"רבנים" ובמסבות־שבטים בהשתתפות הרמ"ם. שבט "נחלים" קיים שבת־מחזור בשבת כיתשא (ט"ז אדר) וחידוש נתחדש: בוגר־המחזור הח' אורי־צבי בן־גון, תלמיד כרם ביבנה. הרצה בפני חבריו שעור בהלכה בענייני חזקה.

עם בסוסה של מערכת־הלימוד התיכונית בישיבה, נתגברה ונתחזקה הדאגה לשמירת הרמה התורנית של הישיבה, וזו הביאה לעריכת מבחנים בגמרא בע"פ ובכתב לעתים יותר קרובות וכן לעדוד בקורי־שבת בישיבות הגדולות, ותשומת־לב מיוחדת לכיוון התלמידים להמשך דרכם בישיבות.

ביזמת הרב יששכר מאיר עומדת להוסד בעז"ה — לקראת שנת הלימודים תשכ"ב — ישיבה על־תיכונית חדשה בנתיבות (עזתה). הרב מאיר עומד לצאת שמה עם קבוצת תלמידיו משבט חלוצים המסיימים השנה למודיהם בכפר הרואה — יהי ד' עמם ויצליחו!

ישיבת בני עקיבא כפר הרואה, טלפון: חדרה 2680

חשבון בנק הדואר: 43260

YESHIVATH BNEI AKIVAH, Kfar Haroeh